Umetna inteligenca in ilustracija v otroški in mladinski književnosti: nove perspektive ali novi problemi?

Predavanje bo predstavilo razmislek o knjižni ilustraciji za otroke in mladino v kontekstu umetne inteligence, z osredotočenostjo na njeno sporočilno vrednost in prihodnjo vlogo

Kar se je še pred kratkim zdelo čudežno – da z vnosom besed v računalniški program v nekaj minutah prejmeš podobo – je danes že banalna stvarnost. Zdaj se soočamo z vprašanji, kakšne so te podobe / ilustracije, na katere načine jih lahko pridobimo, kdo je njihov avtor in kako so bile ustvarjene, predvsem pa, kakšna je njihova kakovost in kaj nam sporočajo – tudi skozi sam likovni jezik.

Pri tem je revolucionarno, da danes tudi kompleksnejšo podobo lahko ustvari vsak, ki uporabi katero od mnogih programskih orodij, odprtokodnih ali plačljivih. Koliko je to zares demokratičen proces, bomo videli v prihodnosti. Prav tako ostaja odprto vprašanje, katera znanja bodo še vedno potrebna za kritično vrednotenje ilustracij, ustvarjenih z rabo umetne inteligence.

Ob vsem tem nas mora toliko bolj zanimati likovna sporočilna vrednost ilustracije. V tradicionalnem načinu ilustriranja je sam proces ustvarjanja ilustracije del njenega končnega sporočila. Vsebino ilustracije sestavlja njena notranja struktura, ki tvori pomensko mrežo informacij, ki jih gledalec prejme kot celoto. Ta vpliva na nadaljnje miselne in čustvene procese, ki so v primeru ilustracij v slikanicah in knjigah, namenjenih otrokom in mladini, izjemno pomembni.

Ena od posledic druge industrijske revolucije je bilo tudi gibanje *Arts and Crafts*, v katerem so ustvarjalci zaradi nezadovoljstva nad izpraznjenim videzom strojno izdelanih predmetov v središče umetniškega delovanja ponovno postavili človeka. Ali bo v tej, (tretji) industrijski revoluciji**,** podobno – ali pa je ta drugačna od obeh prejšnjih in v čem? Zanimalo nas bo, kako bi to lahko vplivalo na vlogo ilustracije v prihodnosti.

Prispevek bo kritično osvetlil ta in druga vprašanja, pri čemer bo v središču pozornosti knjižna ilustracija, namenjena otrokom in mladini, njeno ustvarjanje in percepcija v sodobni družbi.